

*До разової спеціалізованої вченої ради,
утвореної на підставі рішення Вченої ради
Національної академії внутрішніх справ
від 26 травня 2026 року,
03035, м. Київ, пл. Солом'янська, 1*

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри криміналістики та судової експертології навчально-наукового інституту № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ Гусєвої Влади Олександрівни на дисертацію Васюти Юлії Володимирівни «Розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами», подану на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність дослідження. За сучасних умов кримінально протиправна діяльність набуває нових транснаціональних характеристик та потребує адаптації до інноваційних прийомів розслідування кримінальних правопорушень. Актуальність теми обумовлено тенденцією вдосконалення функціонування однієї з форм міжнародного співробітництва в кримінальному провадженні – спільної слідчої групи. У сучасний період глобальних трансформаційних змін злочинність набула світового масштабу. Це обумовлює необхідність формування спільних слідчих груп для розслідування кримінальних правопорушень. Вивчення цієї теми є важливим станом на 2026 рік з теоретичної та практичної точки зору, оскільки дослідження організації діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень є невід'ємним елементом правоохоронної діяльності. Так, вивчення окремих положень законодавства іноземних країн, чітких алгоритмів дій та інструкцій щодо заходів протидії транснаціональній злочинності, а також особливостей формування й функціонування різних правоохоронних систем під час розслідування кримінальних правопорушень є актуальними питаннями сьогодення, що потребують шляхів вирішення проблемних аспектів. Зусилля суспільства з протидії транснаціональній злочинності полягають у розробці заходів

руйнівного впливу на криміногенний феномен. Таким чином, глобалізація та рівень транснаціональної злочинності формує необхідність міжнародної координації. Передусім завдяки створенню спільних слідчих груп можливо сформувати ефективне міжнародне правосуддя.

Нині недостатньо розкрито питання діяльності спільних слідчих груп як однієї з найбільш складних форм міжнародного співробітництва. Застосування норм численних міжнародних договорів з питань діяльності спільних слідчих груп у національній та міжнародній правозастосовній практиці викликає певні труднощі. У зв'язку з цим, доцільно визначити засади взаємодії учасників спільних слідчих груп – як внутрішньої, так і зовнішньої (на державному та міжнародному рівнях). В умовах сьогодення для реалізації ефективної співпраці на міжнародному рівні важливої значущості набувають організаційно-тактичні особливості діяльності спільних слідчих груп під час розслідування воєнних злочинів.

За сучасних умов потреба у формуванні теоретично обґрунтованої та водночас прикладної моделі спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень набуває особливої актуальності. Її розроблення сприятиме підвищенню ефективності транснаціональних розслідувань, забезпеченню законних прав і свобод учасників кримінального процесу, зміцненню авторитету правоохоронних органів, утвердженню верховенства права в державі та забезпеченню міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні.

Таким чином, обрана Васютою Юлією Володимирівною тема дисертації є актуальною та нагальною в умовах сьогодення. Дисертацію присвячено формуванню теоретичних положень та практичних рекомендацій щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Наукова новизна виступає ціннісним орієнтиром для розвитку наук кримінального процесу та криміналістики, а також є вектором практичної реалізації удосконалення діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень.

Дисертацію виконано відповідно до наукових програм, планів, тем, а саме: положень Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (Указ Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023); Плану реалізації зовнішньополітичної діяльності України (розпорядження КМУ від 18 квітня 2023 року № 327-р); Плану пріоритетних дій Уряду на 2024 рік (розпорядження КМУ від 16 лютого 2024 року № 137-р.); Плану заходів, спрямованих на виконання Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (розпорядження КМУ від 23 серпня 2024 року № 792-р); Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні (постанова КМУ від 30 квітня 2024 року № 476). Дисертацію виконано відповідно до Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок Міністерства освіти і науки України на 2022–2026 роки (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 лютого 2022 року № 109), Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2025–2029 роки (наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21 травня 2024 року № 326); Основних напрямів наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2025–2029 роки (рішення Вченої ради від 24 грудня 2024 року, протокол № 25/1). Тема дисертації затверджена Вченою радою Національної академії внутрішніх справ від 25 жовтня 2022 року (протокол № 14), зареєстрована Координаційним бюро відділень Національної академії правових наук України (№ 1122, 2023 рік). Зазначені у дисертації аспекти підтверджують зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Наукова обґрунтованість положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані авторкою, є обґрунтованими і переконливими. За результатами опрацювання наукових праць у галузі юридичної науки, аналізу законодавчих

положень, узагальнення слідчої та судової, а також експертної практики, анкетування практичних працівників, поглиблено наукові знання щодо фундаментальних положень кримінального процесу та криміналістики. Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, визначено поставленими завданнями дослідження, які було успішно реалізовано авторкою, а також доцільним використанням комплексу загальнонаукових та спеціальних методів, які застосовано під час здійснення дисертаційного аналізу. Авторкою сформульовано низу положень, висновків і рекомендацій, важливих у концептуальному значенні та нових для правничої науки, а також принципів для успішного правозастосування.

Високий рівень наукової обґрунтованості та достовірності отриманих результатів зумовлено правильно підбраною та застосованою методологічною основою, що представлена загальнонауковими та спеціальними методами дослідження.

У дисертації застосовано методи, які оптимально окреслили специфіку об'єкта і предмета дослідження, а саме: методи формальної логіки (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, абстрагування, прогнозування) – з метою з'ясування ключового змісту питань наукового дослідження (в усіх розділах дисертації). Використано спеціально-правові методи, а саме: аналітичний – під час вивчення наукових положень, формування криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, які розслідують спільні слідчі групи (розділ 1), організаційно-тактичних засад розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами (розділ 2); термінологічний – надав можливість зосередити увагу на понятійному апараті дослідження (розділ 1); порівняльно-правовий (компаративістський) – для опрацювання норм права, наукових понять («спільна слідча група», «взаємодія», «криміналістична характеристика», «типові слідчі ситуації», «алгоритм», «криміналістичне забезпечення») (в усіх розділах дисертації), зіставлення правових норм і принципів створення спільних слідчих груп у різних державах

для виявлення закономірностей їх функціонування з метою вдосконалення національного законодавства й практичної діяльності (підрозділ 3.3.); кейс-стаді – під час опрацювання прикладів з розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами за участю Європолу та Євроюсту, Інтерполу (розділи 2, 3); системно-структурний – для формування системи взаємодії в межах діяльності спільних слідчих груп як внутрішньої, так і зовнішньої форм реалізації (підрозділи 2.2., 2.3.), а також системи криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами (підрозділ 3.2.); статистичний – для отримання узагальнених даних за результатами вивчення емпіричних джерел (у всіх розділах дисертації); конкретно-соціологічний – сприяв проведенню анкетування слідчих НПУ, прокурорів, детективів НАБУ, дав змогу узагальнити результати інших емпіричних досліджень (у всіх розділах дисертації).

Емпіричну базу дослідження становлять статистичні й аналітичні матеріали Офісу Генерального прокурора, МВС України, НПУ, інших правоохоронних органів України, Державної судової адміністрації України, міжнародних організацій (Інтерполу) за 2022–2025 роки. Використано результати аналізу 33 матеріалів кримінальних проваджень (кваліфікація за ст. 115 КК України «Умисне вбивство», ст. 127 КК України «Катування», ст. 149 КК України «Торгівля людьми», ст. 190 КК України «Шахрайство», ст. 209 КК України «Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом», ст. 255 КК України «Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній», ст. 258 КК України «Терористичний акт», ст. 258-6 КК України «Перетинання державного кордону України з терористичною метою», ст. 305 КК України «Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів», ст. 361 КК України «Несанкціоноване втручання в роботу інформаційних (автоматизованих), електронних комунікаційних, інформаційно-комунікаційних систем, електронних

комунікаційних мереж», ст. 438 КК України «Воєнні злочини»), 68 судових вироків за результатами розгляду кримінальних проваджень судами загальної юрисдикції, де були застосовані заходи міжнародного співробітництва, а також узагальнені дані анкетування 223 практичних працівників (146 слідчих НПУ, 24 детективів НАБУ, 53 прокурорів). Емпіричні дослідження проведено в усіх регіонах України.

З огляду на вищезазначене, *по-перше*, дисертацію виконано відповідно до поставленої мети, що дозволило авторці послідовно розглянути сформульовані завдання. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, що об'єднують десять підрозділів, висновків, списку використаних джерел (398 найменувань на 49 сторінках) і 7 додатків на 45 сторінках. Загальний обсяг дисертації становить 350 сторінок, з них основний текст – 232 сторінки. Як засвідчило вивчення загальних висновків, що завершують основний текст дисертації, у них авторка підсумовує отримані результати та формує ключові тези у вигляді пропозицій.

Додатки охоплюють результати анкетування 146 слідчих органів досудового розслідування Національної поліції України, 53 прокурорів та 24 детективів Національного антикорупційного бюро України щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, аналітичні довідки за результатами опитування, узагальнені дані вивчених 33 кримінальних проваджень щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, порівняльну таблицю до проекту Інструкції з організації діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень, акти впроваджень, список опублікованих праць за темою дисертації та відомості про апробацію її результатів. *По-друге*, авторкою опрацьовано великий обсяг джерельної бази, що налічує 398 доктринальних та нормативно-правових джерел, з-поміж яких – міжнародні видання, що свідчить про вдало підібраний теоретико-методологічний інструментарій. У роботі використано матеріали судової практики. Позитивним є те, що авторкою проведено опитування 146 слідчих органів

досудового розслідування Національної поліції України, 53 прокурорів та 24 детективів Національного антикорупційного бюро України та узагальнено його результати (додатки А, Б), а також узагальнено дані вивчення 33 кримінальних проваджень щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами (додатки В, Г), що засвідчують емпіричне підґрунтя дисертації. *По-третє*, обрана методологія дослідження дала змогу проаналізувати й науково обґрунтувати проблематику дослідження. Позитивним є той факт, що Васюта Юлія Володимирівна використала обґрунтовані аргументи під час викладення та пояснення власної позиції.

Вищезазначене засвідчує, що сформульовані у дисертації наукові положення, висновки, пропозиції та рекомендації є обґрунтованими, повними та достовірними.

Наукова новизна отриманих результатів. Результатам дисертації Васюти Юлії Володимирівни характерний високий ступінь наукової новизни, адже дисертація є першим монографічним дослідженням, у якому сформовано наукові положення та практичні рекомендації щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Відповідно до вимог наукової новизни Васютою Юлією Володимирівною запропоновано низку положень, висновків і рекомендацій:

вперше:

– надано рекомендації щодо організації розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, основний зміст яких полягає в особливостях складання угоди про створення та діяльність спільної слідчої групи, а також інших кримінальних процесуальних документів; формуванні складу спільної слідчої групи з чітким розмежуванням обов’язків і завдань членів, відряджених членів й інших суб’єктів взаємодії; тлумаченні положень законодавства держав-сторін, які беруть участь у проведенні процесуальних дій у кримінальному провадженні; використанні сучасних інформаційних технологій зі збереження, обміну та захисту доказової інформації під час кримінального провадження; розробленні методики співпраці з

правоохоронними підрозділами іноземних держав і міжнародними організаціями; розумінні членами особливостей правових систем держав – сторін угоди про створення спільної слідчої групи; встановленні вимог щодо прийнятності доказової інформації на ранньому етапі розслідування (наприклад, можливість ознайомлення з юридичними вимогами держав – членів ЄС щодо різноманітних слідчих заходів); організації додаткових тренінгів для лідерів спільної слідчої групи (наприклад, відповідно до Європейської мережі навчання суддів (EJTN) та спеціальних курсів агентства з навчання правоохоронних органів (CEPOL));

– розроблено пропозиції щодо залучення найефективнішого іноземного досвіду діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень шляхом запровадження в національну практику методики структурних розслідувань («матричне розслідування») як різновиду стратегічного підходу до організації розслідування кримінальних правопорушень, що здійснюють для з’ясування структури конфлікту, у ситуації якого вчинено транснаціональні кримінальні правопорушення, а також структури організацій, груп, члени яких можуть нести кримінальну відповідальність за їх вчинення. Зазначена методика забезпечує функціональну готовність правоохоронних органів ефективно реагувати в разі виявлення нових кримінальних правопорушень або під час ідентифікації осіб, які будуть притягнені до кримінальної відповідальності;

– виокремлено типові слідчі ситуації початкового та наступного етапів розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, запропоновано алгоритми їх вирішення відповідно до наявної доказової бази щодо вчинення кримінального правопорушення на території іншої держави, або якщо порушено інтереси цієї держави, зокрема в слідчих ситуаціях, коли кримінального правопорушника затримано на території іноземної держави;

– сформульовано основні положення проекту Інструкції з організації діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень, що враховують: підстави створення спільної слідчої групи, її

склад, завдання, підслідність; організацію роботи спільної слідчої групи відповідно до норм міжнародного та національного законодавства; організацію вирішення питань службової діяльності; формування та реалізацію плану розслідування кримінальних правопорушень; забезпечення аналітичної та методичної діяльності;

удосконалено:

- завдання спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень, а саме в контексті: попередження, розкриття визначених видів кримінальних правопорушень; забезпечення збереження доказової бази за кордоном; проведення процесуальних дій та оперативно-розшукових заходів на територіях іноземних держав для встановлення, затримання й передачі правопорушників; встановлення розширеного переліку обставин, що підлягають доказуванню в кримінальному провадженні; дослідження всіх обставин кримінального правопорушення, перевірки слідчих версій, а також мінімізації наслідків вчинення транснаціональних кримінально протиправних діянь;

- систему правових засад розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, яка охоплює міжнародне та національне законодавство (міжнародні договори, інші міжнародні нормативно-правові акти, угоди про міжнародне співробітництво в кримінальному провадженні, національне законодавство держав-сторін спільної слідчої групи);

- засади типової криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, які розслідують спільні слідчі групи, визначено її основні елементи, а саме: спосіб вчинення кримінального правопорушення; предмет посягання; обстановку вчинення (місце, час, умови й інші типові обставини); слідову картину; особу потерпілого; особу правопорушника. Ураховано кореляційні зв'язки між елементами криміналістичної характеристики, які мають транснаціональний характер;

- організаційно-тактичні засади взаємодії в межах спільної слідчої групи під час розслідування кримінальних правопорушень, що полягають в

узгодженій діяльності членів і відряджених членів, мають практичне втілення в спільному плануванні, обміні інформацією, реалізації криміналістичного забезпечення, що спрямовано на виконання завдань кримінального провадження;

дістало подальшого розвитку:

- характеристика стану наукової розробленості проблематики розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами з акцентом на проблемних питаннях організації та діяльності зазначеної форми міжнародного співробітництва в кримінальному провадженні;

- визначення спільної слідчої групи як форми організації досудового розслідування у вигляді групи, до складу якої входять представники компетентних органів України й іноземних держав, рішення про створення якої приймає Офіс Генерального прокурора за запитом слідчого органу досудового розслідування України, прокурора України та компетентних органів іноземних держав, що на підставі угоди взаємодії з компетентними органами іноземних держав для досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених на територіях декількох держав, або за умови порушення інтересів іноземних держав;

- засади створення та діяльності спільних слідчих груп у кримінальному провадженні під час розслідування кримінальних правопорушень: урахування виду кримінального правопорушення; визначення правової основи та підстав взаємодії; складання узгодженого плану дій членів/відряджених членів й інших суб'єктів взаємодії; підписання та виконання угоди; складення плану розслідування кримінального правопорушення;

- пропозиції щодо криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами за трьома напрямками: техніко-криміналістичним, тактико-криміналістичним і методико-криміналістичним;

– рекомендації щодо організаційно-тактичних засад взаємодії спільних слідчих груп з іншими суб'єктами під час розслідування кримінальних правопорушень, зокрема з Інтерполом, Управлінням ООН з наркотиків і злочинності, Європейським агентством з управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах країн – членів ЄС, Місією ЄС з політики безпеки та оборони, Європейським центром моніторингу наркотиків та наркоманії, Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству, міжнародною інституцією AFRIPOL у взаємодії з Інтерполом під час розслідування тероризму та кіберзлочинності, а також за сприяння Євроюсту та у взаємодії з Офісом Прокурора МКС.

Вищеокреслені положення ґрунтовно викладено у тексті дисертації, наведено переконливі аргументи щодо кожного з них, що засвідчує високий рівень їхньої наукової новизни.

Безсумнівно, **є висока теоретична та практична значущість отриманих результатів дисертації**, яка полягає в тому, що сформульовані й аргументовані в дисертації положення, висновки та пропозиції впроваджено та може бути використано в *науково-дослідній діяльності* – для подальших досліджень питань створення й діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 03 листопада 2025 року № 500-нд; додаток Е); *освітньому процесі* – під час викладання навчальних дисциплін з криміналістики, підготовки навчально-методичних і дидактичних матеріалів (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 03 листопада 2025 року № 499-оп; додаток Е) та *правозастосовній діяльності* – для вдосконалення досудового розслідування та судового розгляду кримінальних проваджень, які розслідують спільні слідчі групи (акт впровадження Головного слідчого управління НПУ від 27 листопада 2025 року № 114197-2025; додаток Е).

Повнота викладу отриманих і сформульованих результатів у наукових працях, зарахованих за темою дисертації. Основні положення та

висновки, які сформульовано в дисертації, відображено в 41 науковій праці, з-поміж яких вісім наукових статей, з них шість, які опубліковано у виданнях, включених Міністерством освіти і науки України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, дві – в іноземних наукових виданнях, а також 33 тези, опубліковані за результатами участі в міжнародних, всеукраїнських і міжвідомчих науково-теоретичних та науково-практичних конференціях і засіданнях круглих столів. Наукові публікації підготовлено відповідно до предмету дослідження, сприяють розв'язанню поставлених у дисертації завдань і мають високий ступінь прикладної значущості.

Вивчення наукових публікацій ще раз переконує у ґрунтовності та всебічності проведеного наукового дослідження. Таким чином, ознайомившись із дисертацією та науковими публікаціями Васюти Юлії Володимирівни, можна дійти висновку, що наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані авторкою, є обґрунтованими, об'єктивними, достовірними та мають наукову новизну.

Дотримання академічної доброчесності. За результатами аналізу дисертації встановлено, що при використанні ідей, думок і матеріалів інших авторів, здійснено посилення на їхні публікації. У повному обсязі Васютою Юлією Володимирівною зазначено зміст власних досліджень. Викладене дозволяє констатувати, що авторкою дисертації не допущено порушень вимог академічної доброчесності.

Реального або потенційного конфлікту інтересів у офіційного опонента щодо авторки, її наукової керівниці та інших членів разової ради немає. Авторка відповідально дотрималася законодавчих норм про авторське право і суміжні права. Дисертація Васюти Юлії Володимирівни є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею.

Оцінка змісту дисертації. Заслуговує схвалення структура дисертації, в якій у логічній послідовності від загального до окремого, у межах трьох розділів, що охоплюють десять підрозділів, чітко аргументовано теоретичні та практичні аспекти розслідування кримінальних правопорушень спільними

слідчими групами. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, що об'єднують десять підрозділів, висновків, списку використаних джерел (398 найменувань на 49 сторінках) і 7 додатків на 45 сторінках. Загальний обсяг дисертації становить 350 сторінок, з них основний текст – 232 сторінки. Дисертацію виконано державною мовою. Послідовно та змістовно розкрито мету і завдання дослідження з відображенням їх у висновках до розділів і загальних висновках, що сприяє легкості та цілісності сприйняття наукової праці.

У анотації представлено основні тези дисертації, наведено перелік наукових публікацій, в яких зазначено основні результати дослідження. Анотацію викладено державною та англійською мовами.

У вступі визначено об'єкт і предмет дослідження, його мету та завдання, наведено актуальність обраної теми, відомості про апробацію результатів дисертації та ін.

У розділі 1 *«Теоретико-правові засади розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами»* висвітлено теоретико-правові основи розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Визначено стан наукових досліджень і систематизовано проблеми розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Акцентовано на проблемі нерозробленості питання організації та діяльності спільної слідчої групи як форми міжнародного співробітництва в кримінальному провадженні (підрозділ 1.1.). Висвітлено поняття, засади створення та завдання в кримінальному провадженні спільних слідчих груп. Сформульовано авторське визначення спільної слідчої групи як форми організації досудового розслідування кримінальних правопорушень. Удосконалено завдання спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень (підрозділ 1.2.). Розглянуто правові засади розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Оптимізовано систему правових засад розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, яка охоплює міжнародне й

національне законодавство (підрозділ 1.3.). Окреслено зміст криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, що розслідують спільні слідчі групи. У цьому контексті акцентовано на значущості кореляційних зв'язків між елементами криміналістичної характеристики, які мають транснаціональний характер. Доведено, що особа правопорушника є ключовим елементом під час формування криміналістичної характеристики кримінального правопорушення, яке розслідує спільна слідча група (підрозділ 1.4.).

У розділі 2 *«Організаційно-тактичні засади розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами»* охарактеризовано організаційно-тактичні особливості розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Розглянуто типові слідчі ситуації розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, сформовано алгоритми їх вирішення. Запропоновано виокремити типові слідчі ситуації початкового та наступного етапів розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами й алгоритми їх вирішення відповідно до наявної доказової бази щодо вчинення кримінального правопорушення на території іншої держави, або якщо порушуються інтереси цієї держави, зокрема в слідчих ситуаціях, коли кримінального правопорушника затримано на території іноземної держави (підрозділ 2.1.). Визначено організаційно-тактичні засади взаємодії в межах спільної слідчої групи під час розслідування кримінальних правопорушень, що полягають в узгодженій діяльності членів і відряджених членів. Розглянуто взаємодію між слідчими, прокурорами, спеціалістами, представниками інших правоохоронних органів (підрозділ 2.2.). Встановлено організаційно-тактичні засади взаємодії спільної слідчої групи з іншими суб'єктами під час розслідування кримінальних правопорушень. Визначено особливості взаємодії спільної слідчої групи з Європолем, Євроюстом, Інтерполом, Міжнародним кримінальним судом (Офісом Прокурора Міжнародного кримінального суду). Надано рекомендації щодо організаційно-тактичних

засад взаємодії спільних слідчих груп з іншими суб'єктами під час розслідування кримінальних правопорушень (підрозділ 2.3.).

У розділі 3 «Напрями вдосконалення діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень» присвячено аспектам удосконалення діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень. сформовано основні положення проєкту Інструкції з організації діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень. Надано рекомендації щодо організації розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами (підрозділ 3.1.). Надано пропозиції з удосконалення криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами за трьома напрямками: техніко-криміналістичним, тактико-криміналістичним і методико-криміналістичним. Висвітлено міжнародний рівень криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, що здійснюють шляхом міжнародного співробітництва між правоохоронними органами держав, судово-експертними установами та міжнародними організаціями. Акцентовано на розробленні криміналістичного забезпечення збирання доказів спільною слідчою групою відповідно до міжнародних стандартів (підрозділ 3.2.). Розглянуто іноземний досвід діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень. Сформульовано пропозиції щодо його залучення до національної практики шляхом запровадження методики структурних розслідувань («матричне розслідування») як різновиду стратегічного підходу до організації розслідування кримінальних правопорушень (підрозділ 3.3.).

У висновках, що завершують основний текст дисертації, підсумовано проведене дослідження та сформульовано його результати у вигляді висновків і пропозицій.

Текст дисертації викладено державною мовою в науковому стилі, а також оформлено згідно з нормативними-правовими вимогами і стандартами,

передбаченими для цього різновиду дослідження. Дисертацію підготовлено відповідно до спеціальності 081 «Право», наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 та постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44.

Дискусійні положення дисертації та зауваження щодо її змісту. Позитивно оцінюючи дисертацію Васюти Юлії Володимирівни, необхідно звернути увагу на деякі положення, що могли б слугувати предметом подальших наукових досліджень або дискусії під час публічного захисту, а саме:

1. У науковій новизні результатів дослідження зазначено про те, що типові слідчі ситуації початкового та наступного етапів розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами було досліджено у науковому дискурсі вперше. Водночас слід зауважити, що типові слідчі ситуації є сформованим переліком певних ситуацій, які виникають під час проведення процесуальних дій на початковому та наступному етапах розслідування кримінальних правопорушень, що мають традиційний підхід до їх визначення. У підрозділі 2.1. дисертації, на підставі узагальнення практики розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, виокремлено низку типових слідчих ситуацій початкового та наступного етапів розслідування кримінальних правопорушень (с. 151–152 дисертації). У зв'язку з цим, в цілому погоджуючись із авторкою дисертації, під час публічного захисту слід деталізувати, у чому саме полягає новизна дослідження окресленого аспекту.

2. У підрозділі 1.2. дисертації авторка пропонує визначити спільну слідчу групу як форму організації досудового розслідування у вигляді групи, яка складається з представників компетентних органів України та іноземних держав, рішення про створення якої приймає Офіс Генерального прокурора

за запитом слідчого органу досудового розслідування України, прокурора України та компетентних органів іноземних держав, яка на підставі угоди взаємодії з компетентними органами іноземних держав з метою досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених на територіях декількох держав, або за умови порушення інтересів іноземних держав (с. 55 дисертації). Водночас під час публічного захисту авторці дисертації доцільно, на противагу кримінальним процесуальним аспектам, визначити ключові криміналістичні особливості, які стануть в нагоді під час інтерпретації спільної слідчої групи.

3. У підрозділі 1.4. дисертації «Засади криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, які розслідують спільні слідчі групи» здобувачка підсумовує, що у результаті дослідження визначено основні елементи типової криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, яку розслідують спільні слідчі групи, а саме: спосіб вчинення кримінального правопорушення; предмет посягання; обстановку вчинення; слідову картину; особу потерпілого; особу кримінального правопорушника. У цьому контексті акцентовано на значущості кореляційних зв'язків між елементами криміналістичної характеристики, які мають транснаціональний характер. Однак, вивчення змісту дисертації свідчить про необхідність більш чіткого визначення кореляційних зв'язків між елементами досліджуваного виду кримінальних правопорушень.

4. У дисертації обґрунтовано практичну значущість досягнутих результатів, а також надано акти впровадження у науково-дослідну діяльність, освітній процес та правозастосовну діяльність. Зокрема, дисертація має численні теоретичні висновки, узагальнення та криміналістичні рекомендації, водночас потребує конкретизації шляхів їхньої імплементації в реальну практику досудового розслідування у вигляді методичних рекомендацій, навчальних модулів тощо. Постають наступні питання: які саме кроки Ви вважаєте найбільш ефективними для впровадження результатів Вашого дослідження в практичну діяльність

слідчих, прокурорів; чи розглядали Ви можливість розроблення нормативно-методичних документів на основі Вашої роботи?

Зазначені зауваження носять дискусійний характер, відображають власну наукову позицію офіційного опонента і можуть слугувати підставою для наукової дискусії під час публічного захисту дисертації. Зазначені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

ВИСНОВОК

Дисертація Васюти Юлії Володимирівни на тему: «Розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами», подана на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» є завершеною, самостійною, комплексною кваліфікаційною науковою працею, оригінальним науковим дослідженням на практично значущу тему. Виконана на високому теоретико-правовому рівні. У ній отримано нові науково обґрунтовані результати, що відрізняються новизною в постановці і вирішенні проблем формування теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. За результатами проведеного дослідження сформульовано авторські пропозиції з удосконалення кримінального процесуального законодавства України з урахуванням іноземного досвіду та практики його застосування. У дисертації висвітлено наукову новизну, що засвідчено авторськими теоретичними розробками та науково-практичними рекомендаціями, обґрунтованістю отриманих результатів, прикладною значущістю для оптимізації правозастосовної практики. Архітектоніка роботи є послідовною та внутрішньо узгодженою, параметри обсягу встановлено відповідно до вимог, роботу підготовлено редакційно-технічно, змістовне наповнення розкриває проблематику дослідження на високому науковому рівні.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертацію Васюти Юлії Володимирівни «Розслідування кримінальних правопорушень спільними

слідчими групами» підготовлено за спеціальністю 081 «Право» відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами й доповненнями), наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами й доповненнями), а її авторка – Васюта Юлія Володимирівна – за результатами публічного захисту заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

завідувач кафедри криміналістики

та судової експертології

навчально-наукового інституту № 1

Харківського національного університету

внутрішніх справ

доктор юридичних наук, професор

Влада ГУСЕВА